

Novela zákona o sociálních službách

Jan Vrbický

27.9.2016

Hlavní problémy v soc. službách a důvody změny

Dlouho neřešené oblasti

- nejasné kompetence mezi obcemi, kraji a státem, mezi samosprávou a státní správou
- státní rozpočet nezohledňuje potřeby občanů
- nejasná spoluúčast samosprávy na financování soc. služeb
- malá podpora sociální práce
- nízké platové ohodnocení
- nedostatečný přenos informací
- nejasná znalost strategického plánování
- potírání subsidiarity
- oddělení sociální a zdravotní péče
- zákon nahrazuje metodiku
- zásah volného trhu – nelegální služby
- časté podléhání politickým a mediálním tlakům

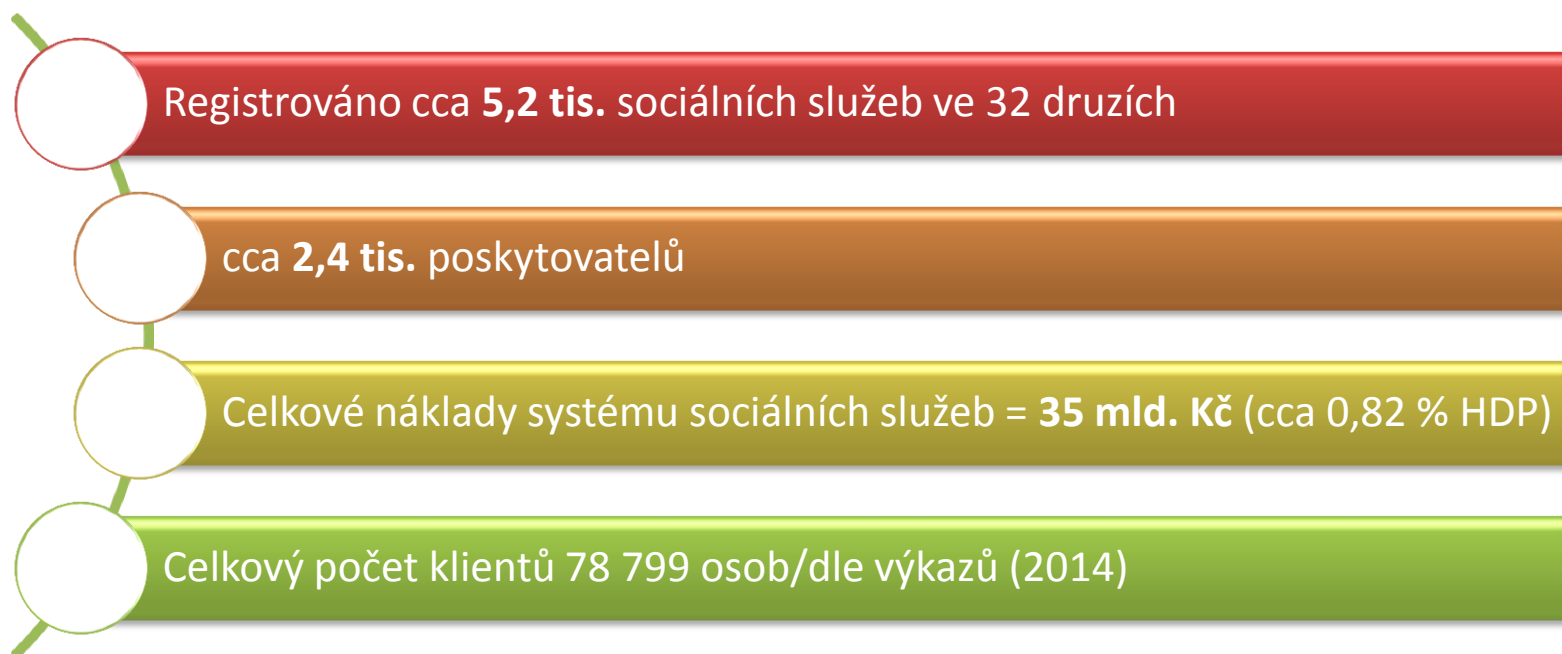
Samotná novela nezajistí vše, ale ...

- zprehlední systém druhů sociálních služeb,
- zpřesní registrační podmínky a požadavky na poskytovatele sociálních služeb,
- zkvalitní a zjednoduší sociální služby pro klienty,
- zvýší dostupnost terénních a ambulantních služeb,
- nastaví kritéria pro plánování,
- zajistí finanční prostředky ze státního rozpočtu,
- zvětší možnosti dalšího vzdělávání.

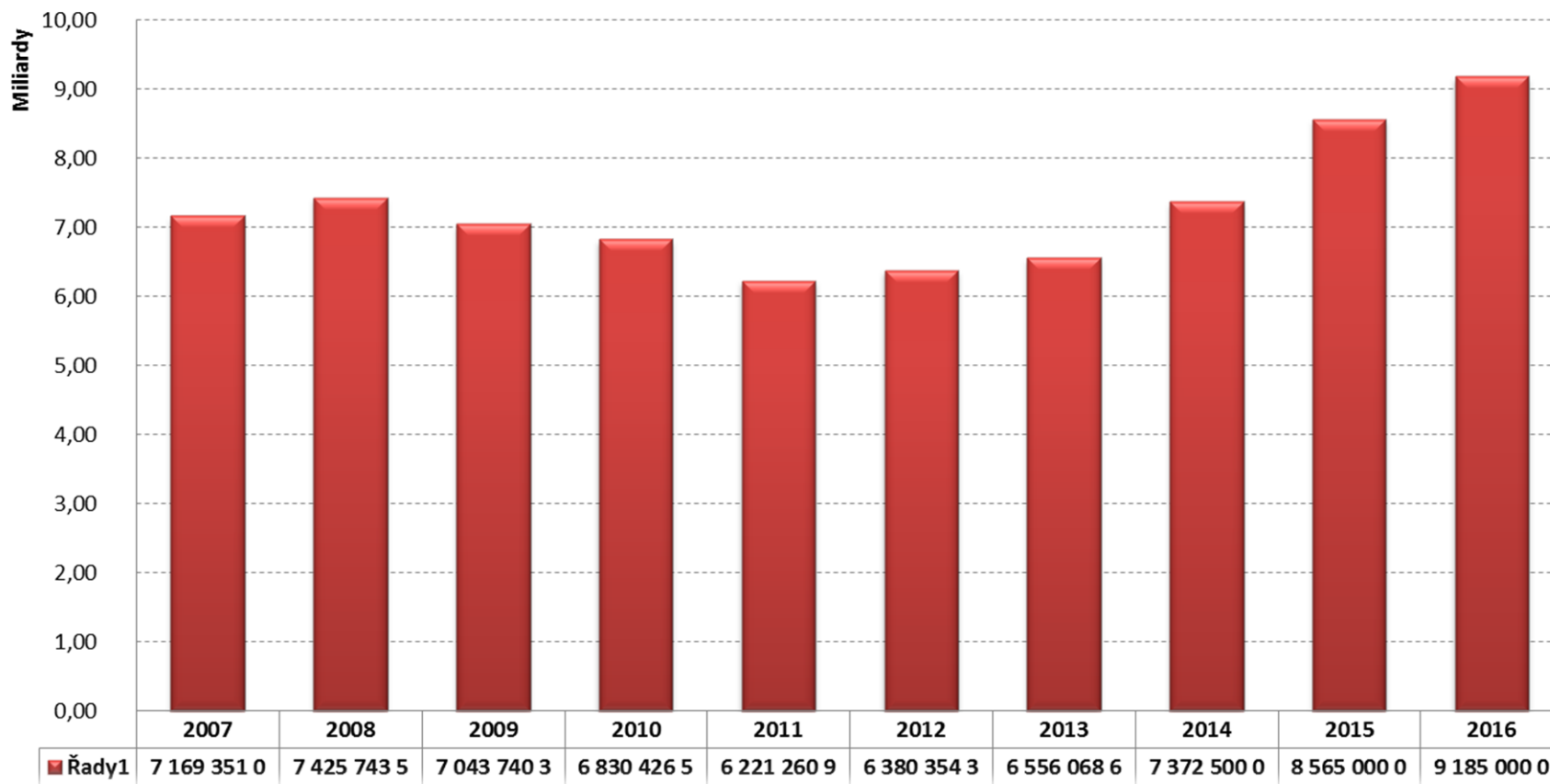
Základní údaje o soc. službách

Současná situace – sociální služby

Vývoj celkových dotací MPSV (v Kč) na sociální služby v letech 2007 - 2016

Rozdělení dotací - 2016

Přehled požadavků krajů v rámci dotačního řízení MPSV pro kraje a Hl. město Prahu pro rok 2016 v oblasti podpory poskytování sociálních služeb

								Dofinancování 350 mil. Kč a 270 mil. Kč		
Číslo návrhu	Název kraje	Celkem požadovaná dotace	Procentní podíl na celkovém požadavku	Procentní podíl kraje dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění	Základní alokace	Platy, mzdy a jejich navýšení	Návrh DK	dofinancování I.	dofinancování II.	Celkem po dofinancování I. a II.
1	Praha	2 070 900 000 Kč	16,34%	8,08%	611 252 000 Kč	60 600 000 Kč	671 852 000 Kč	25 856 000 Kč	21 179 000 Kč	718 887 000 Kč
2	Jihočeský	599 482 000 Kč	4,73%	6,67%	504 585 500 Kč	50 025 000 Kč	554 610 500 Kč	21 344 000 Kč	17 483 000 Kč	593 437 500 Kč
3	Jihomoravský	1 360 596 410 Kč	10,73%	9,21%	696 736 500 Kč	69 075 000 Kč	765 811 500 Kč	29 472 000 Kč	24 141 000 Kč	819 424 500 Kč
4	Karlovarský	401 178 327 Kč	3,16%	3,40%	257 210 000 Kč	25 500 000 Kč	282 710 000 Kč	10 880 000 Kč	8 912 000 Kč	302 502 000 Kč
5	Královéhradecký	777 232 000 Kč	6,13%	5,46%	413 049 000 Kč	40 950 000 Kč	453 999 000 Kč	17 472 000 Kč	14 312 000 Kč	485 783 000 Kč
6	Liberecký	438 480 000 Kč	3,46%	4,14%	313 191 000 Kč	31 050 000 Kč	344 241 000 Kč	13 248 000 Kč	10 852 000 Kč	368 341 000 Kč
7	Moravskoslezský	1 309 245 000 Kč	10,33%	11,99%	907 043 500 Kč	89 925 000 Kč	996 968 500 Kč	38 368 000 Kč	31 428 000 Kč	1 066 764 500 Kč
8	Olomoucký	718 555 000 Kč	5,67%	7,81%	590 826 500 Kč	58 575 000 Kč	649 401 500 Kč	24 992 000 Kč	20 472 000 Kč	694 865 500 Kč
9	Pardubický	496 909 000 Kč	3,92%	5,37%	406 240 500 Kč	40 275 000 Kč	446 515 500 Kč	17 184 000 Kč	14 076 000 Kč	477 775 500 Kč
10	Plzeňský	886 674 578 Kč	6,99%	4,86%	367 659 000 Kč	36 450 000 Kč	404 109 000 Kč	15 552 000 Kč	12 739 000 Kč	432 400 000 Kč
11	Středočeský	1 228 800 000 Kč	9,69%	10,93%	826 854 500 Kč	81 975 000 Kč	908 829 500 Kč	34 976 000 Kč	28 650 000 Kč	972 455 500 Kč
12	Ústecký	1 171 628 801 Kč	9,24%	9,71%	734 561 500 Kč	72 825 000 Kč	807 386 500 Kč	31 072 000 Kč	25 452 000 Kč	863 910 500 Kč
13	Vysočina	530 000 000 Kč	4,18%	5,30%	400 945 000 Kč	39 750 000 Kč	440 695 000 Kč	16 960 000 Kč	13 892 000 Kč	471 547 000 Kč
14	Zlínský	688 000 000 Kč	5,43%	7,07%	534 845 500 Kč	53 025 000 Kč	587 870 500 Kč	22 624 000 Kč	18 532 000 Kč	629 026 500 Kč
	Celkem	12 677 681 116 Kč			7 565 000 000 Kč	750 000 000 Kč	8 315 000 000 Kč	320 000 000 Kč	262 120 000 Kč	8 897 120 000 Kč
15	Dotační řízení MPSV	370 774 868 Kč		2,84%	250 000 000 Kč	24 775 000 Kč	248 645 000 Kč	30 000 000 Kč	7 880 000 Kč	287 880 000 Kč
	Celkem	13 048 455 984 Kč			7 815 000 000 Kč	774 775 000 Kč	8 563 645 000 Kč	350 000 000 Kč	270 000 000 Kč	9 185 000 000 Kč

Výše PnP

(od 1.8.2016)

	Osoby do 18 let věku		Osoby nad 18 let věku	
stupeň závislosti	počet nezvládnutých životních potřeb	měsíční výše příspěvku	počet nezvládnutých životních potřeb	měsíční výše příspěvku
I.	3 potřeby	3.300,- Kč	3 až 4 potřeby	880,- Kč
II.	4 až 5 potřeb	6.600,- Kč	5 až 6 potřeb	4.400,- Kč
III.	6 až 7 potřeb	9.900,- Kč	7 až 8 potřeb	8.800,- Kč
IV.	8 až 9 potřeb	13.200,- Kč	9 až 10 potřeb	13.200,- Kč

Navrhované změny...

takový je plán...

I.

Registrace

- Registrace podle místa poskytování, nikoliv sídla poskytovatele
- Upřesnění kapacity sociálních služeb
- Zrušení povinnosti poskytnout údaje o finančním zajištění
- Zahrnutí personálního a materiálně technického standardu (MTS) do registračních podmínek.

Materiálně-technický standard

Návrh vypracován pro pobytové služby sociální péče:

- Domovy pro osoby se zdravotním postižením a týdenní stacionáře
- Domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem
- Chráněné bydlení

Základní parametry:

- Počet lůžek na pokoji
- Vybavení pokoje
- Bezbariérovost

Personální standard

- cílem stanovit minimální personálního zabezpečení,
- účelem není stanovit optimální míru personálního zabezpečení (viz § 2 zákona č. 108/2006 Sb.),
- personální standard nemůže postihnout potřeby konkrétních uživatelů již při procesu registrace,
- personální standard je nastaven pro pracovníky v přímé péči – ne TAP.

Rozdělení PS

Pobytové

- Základní kapacita 30 lůžek
- Rozdělení den a noc
- Nedokročitelný počet personálu pro den i noc

Ambulantní

- Okamžitá kapacita 15 klientů
- Stanoven vždy 1 sociální pracovník na základní kapacitu a vždy u služeb sociální péče dva pracovníci v přímé péči (pracovníci v sociálních službách) ve službě při zajištění provozu na základní kapacitu

Terénní

- Lze obsloužit maximálně tolik klientů, kolik máme pracovníků
- Časová náročnost jednotlivých činností a úkonů
- Stavit minimální počty sociálních pracovníků – důraz na sociální práci

Nové pojetí údajů v registru

Nová možnost úprav poskytovateli:

- kontakty na poskytovatele
- kontakty na sociální služby
- provozní dobu služby
- jméno vedoucího služby
- personální změny fyzických osob, které budou přímo poskytovat sociální služby

Nepříznivá sociální situace

- při registraci se **kromě okruhu osob** a bude registrovat ještě **nepříznivá sociální situace**, kterou umí daná sociální služba řešit
- okruh osob, pro který je služba určena, tedy cílová skupina (senioři, osoby se zdravotním postižením)
- věková struktura je nedostačující pro přesnou definici skutečné potřeby pro poskytnutí sociální služby.

II. Druhologie

Sociální péče

Nový druh služby	Stávající druhy služeb
Denní stacionář	Centra denních služeb Denní stacionář
Osobní asistence	Osobní asistence Podpora samostatného bydlení
Domovy sociální péče	Domov pro seniory Domov se zvláštním režimem

Preventivní služby

Nový druh služby	Stávající druhy služeb
Krizová pomoc	Telefonická krizová pomoc
	Krizová pomoc
Nízkoprahová centra	Nízkoprahová denní centra
	Noclehárny
Raná péče	Raná péče
	Zařízení odborného poradenství pro péči o děti zaměřené na péči rodičů o děti zdravotně postižené (na základě dosavadního pověření k výkonu SPOD)
Služba pro rodinu	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
	Azylové domy pro rodiny s dětmi
	Domy na půl cesty
	Zařízení sociálně výchovné činnosti (na základě dosavadního pověření k výkonu sociálně-právní ochraně dětí)
	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (krizová pomoc pro nezletilé osoby bez doprovodu v pobytové formě - na základě dosavadního pověření k výkonu sociálně-právní ochraně dětí)
	Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o děti (na základě dosavadního pověření k výkonu sociálně-právní ochraně dětí)
	Činnost zaměřená na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku (na základě dosavadního pověření k výkonu sociálně-právní ochraně dětí)

Dílčí změny

- Intervenční centrum
- Tlumočnická služba - Tlumočení a zprostředkování komunikace pro osoby se sluchovým postižením a pro hluchoslepé.
- Azylový dům
- Odborné sociální poradenství
- Pečovatelská služba
- Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Nová sociální služba

Osobám v terminálním stavu jsou poskytovány sociální služby ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu nebo v přirozeném sociálním prostředí osoby formou terénní služby. Součástí služby je pomoc osobám blízkým.

Co bude poskytovat?

- Pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- Pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- Sociálně terapeutické činnosti,
- Aktivizační činnosti,
- Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- Psychosociální podpora při umírání,
- Pastorační a duchovní péče,
- Pomoc osobám blízkým k vyrovnání se s traumatem spojeným s umíráním blízké osoby

Odborné sociální poradenství

Poskytováno v:

- občanských poradnách,
- poradnách pro seniory
- poradnách pro osoby se zdravotním postižením
- poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí
- a ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu;
- zahrnuje též sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

Poradenství v manželských a rodinných poradnách přesunuto do služby pro rodinu.

Tlumočnické služby

- **Nově** = Tlumočení a zprostředkování komunikace pro osoby se sluchovým postižením a pro hluchoslepé
- Tlumočnické služby jsou **terénní, ambulantní** služby,
- **Pro** os. s poruchami komunikace způsobenými zejm. smyslovým postižením, které zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci jiné fyzické osoby.
- **Cílem** služby je zprostředkování komunikace mezi slyšící většinou společností a osobami se sluchovým postižením nebo hluchoslepými osobami.

Tlumočení a zprostředkování komunikace pro osoby se sluchovým postižením a pro hluchoslepe

- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- tlumočení pomocí komunikačních prostředků upravených podle jiného právního předpisu
- zajištění přepisu mluvené řeči
- zajištění přepisu audiovizuálních záznamů
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí
- pomoc při komunikaci vedoucí k uplatňování práv a oprávněných zájmů,
- pomoc při vyřizování běžných záležitostí.

Pečovatelská služba//Osobní asistence

Upraveno:

- Služba se poskytuje v domácnostech osob a v zařízeních pečovatelské služby.

Nová činnost:

- pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí

Nové základní činnosti:

- Sociálně terapeutické činnosti
- Pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí

Zajištění „celodenní“ asistence

- Za účelem plnění čl. 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.
- Kraj poskytne účelově vázanou dotaci poskytovateli sociální služby OA k zajištění podpory dle skutečné potřeby a požadavku člověka se stanoveným stupněm závislosti v jeho domácnosti.
- Potřebnost péče a zároveň nedostatečnost finančních zdrojů na pokrytí péče klientem (rodinou) musí doložit klient poskytovateli.

Zajištění „celodenní“ asistence

- Poskytovatel žádá o dorovnání nákladů spojených se zajištěním „celodenní“ podpory a pomoci v přirozeném sociálním prostředí kraj
- Prováděcí právní předpis stanoví bližší podmínky pro čerpání dotace včetně kritérií výběru poskytovatele a další podrobnosti.
- Přezkoumání a stanovení výše platby na základě předložených podkladů poskytovatelem a klientem provádí kraj, ověřuje v rámci průběžné kontroly u poskytovatele, klienta, případně orgánů státní správy (ÚP, ČSSZ, FÚ)

Materiální a potravinová pomoc

= základní činnost volitelná

- Azylové domy
- Terénní programy
- Kontaktní centra
- Krizová pomoc
- Intervenční centra
- Nízkoprahová centra
- Služba pro rodinu

Služby, co se nemění...

- Tísňová péče
- Sociální rehabilitace
- Terénní programy
- Kontaktní centra
- Odlehčovací služba
- Terapeutické komunity
- Týdenní stacionář
- Služby následné péče
- Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče
- Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
- Průvodcovské a předčitatelské služby
- Chráněné bydlení
- Sociálně terapeutické dílny
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

III. Kvalita sociálních služeb

Kvalita a standardy

Nové povinnosti budou zpracovány v obecném znění

- budou závazné ve znění dílčích kritérií (vyhláška 505/2006 Sb.)

Kvalita je o procesu poskytování sociální služby s důrazem na dodržování lidských práv

Povinnosti a kritéria kvality sociálních služeb zpracovány v 5 oblastech kvality:

- Garance služby
- Proces poskytování sociální služby
- Lidskoprávní
- Vedení dokumentace
- Spolupráce

IV. Financování a plánování

Financování

- Ukotvení minimální částky alokace na dotace na sociální služby
- Doplnění, resp. zpřesnění povinnosti obce v § 94: podíl obcí na financování sociálních služeb zařazených do krajské sítě sociálních služeb.
- Sjednocení nástrojů/způsobů financování sociálních služeb
- Sjednocení termínů v rámci dotačních řízení vyhlašovaných jednotlivými kraji

Plánování a další

- účelová dotace – pečovatelská služba (vícerčata, odbojáři),
- účelová dotace – osobní asistence
- vyhláška ke kritériím plánování a síťování sociálních služeb
- počítáme s úpravou nařízení vlády č. 98/2015 Sb.

V. Kvalifikace a vzdělávání

Nové profese

- Manželští a rodinní poradci,
- Zdravotničtí pracovníci,
- Pedagogičtí pracovníci,
- Sociální pedagogové,
- Právníci,
- Psychologové,
- Terapeuti,
- Pastorační pracovníci (kaplani),
- Tlumočníci a přepisovatelé,
- Další odborní pracovníci, kteří přímo poskytují sociální služby

Předpoklady

- pro nové profese v soc. službách – stanoveny kvalifikační předpoklady

např. ***Inspektor poskytování sociálních služeb:***

- plná svéprávnost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost,
- nejméně 6 let praxe v oblasti poskytování sociálních služeb, z toho nejméně 3 roky výkonu činností sociálního pracovníka nebo pracovníka v sociálních službách.

např. ***supervizor v sociálních službách:***

- plná svéprávnost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost,
- vysokoškolské vzdělání (Mgr.) humanitního nebo sociálního zaměření, 6 let praxe a absolvování nejméně dvouletého kurzu supervize v rozsahu 380 hodin

Děkujeme za pozornost